Lietas arhīva Nr. C-2304-20/24
ECLI:LV:RPPT:2020:1203.C68230420.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020.gada 3.decembrī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa šādā sastāvā:
tiesnese E. Stelte-Auziņa
ar tiesas sēžu sekretāri A.Stepaņenko,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu biedrības "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" prasībā pret /pers. B/ par zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2020.gada 10.februārī biedrība „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" (turpmāk - prasītāja) cēlusi Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā prasību pret /pers. B/ (turpmāk - atbildētājs) par zaudējumu piedziņu, kurā, pamatojoties uz Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 26.pantu, 31.panta pirmo daļu, 41.panta otrās daļas 1.punktu, 44.panta otrās daļas 2.punktu, 51.panta pirmās daļas 1.punktu, otro un septīto daļu, Civillikuma 1779.pantu, Ceļu satiksmes likuma 9.panta pirmo daļu lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja zaudējumus 2775,00 *euro* un tiesas izdevumus – valsts nodevu 345,64 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 45,91 *euro,* kā arī atzīt tiesības prasītājai saņemt no atbildētāja likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no piespriestās zaudējumu summas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2019.gada 14 augustā Rīgā, Mūkusalas ielā 73 notika ceļu satiksmes negadījums (turpmāk - CSNg), kurā tika iesaistīts atbildētājam piederošais transportlīdzeklis FORD FOCUS ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ un transportlīdzeklis ŠKODA OCTAVIA, Igaunijas reģ. Nr./reģistrācijas numurs/.

Ņemot vērā Saskaņotajā paziņojumā fiksētos CSNg apstākļus, prasītāja secināja, ka notikušajā CSNg tikai atbildētājam piederošā transportlīdzekļa vadītāja rīcība bijusi pretrunā Ceļu satiksmes noteikumu prasībām, kas bija tiešā cēloņsakarībā ar negadījuma rašanos. CSNg rezultātā tika nodarīti zaudējumi /pers. C/ piederošajam transportlīdzeklim ŠKODA OCTAVIA ar Igaunijas valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/.

Uz CSNg brīdi zaudējumus nodarījušā transportlīdzekļa FORD FOCUS ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana (turpmāk - OCTA) nebija veikta, īpašnieks pirmo OCTA līgumu noslēdza tikai 2019.gada 6.novembrī.

Prasītāja, pamatojoties uz 2019.gada 6.novembra lēmumu Nr.0778/T-351/2019 (EST) no Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas garantijas fonda (turpmāk – garantijas fonds) izmaksāja Igaunijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam apdrošināšanas atlīdzību 2413,06 *euro*, kurš to savukārt izmaksāja cietušajam.

Prasītājai radušies papildu zaudējumi- apdrošināšanas lietas administrēšanas izdevumi- 361,96 *euro*, un izdevumi saistībā ar SIA „Skrivanek Baltic" apmaksātajiem pakalpojumiem- prasības pieteikumam pievienoto dokumentu tulkojumu un notariālu apliecinājumu – 40,54 *euro* apmērā.

2019.gada 7.novembrī prasītāja uz atbildētāja deklarētās dzīvesvietas adresi nosūtīja pretenzijas pieteikumu par zaudējumu atlīdzināšanu un 2019.gada 16.decembrī pirmstiesas brīdinājumu par zaudējumu atlīdzināšanu, zaudējumi nav samaksāti.

2020.gada 27.martā tiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi par prasību, kuros to neatzīst. Norāda, ka 2019.gada 29.aprīlī Compensa Vienna Insurance Group ADB Latvijas filiāle izdeva OCTA polisi Nr.SAB 581979 par atbildētāja īpašumā esošās automašīnas FORD FOCUS, v/n /reģistrācijas numurs/, VIN nr.W/numurs/īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu. Polises termiņš bija no 2019.gada 29.aprīļa līdz 2020.gada 29.aprīlim. Kaut arī automašīnai tika mainīts reģistrācijas numurs uz TQ3614, atbildētājs uzskata, ka OCTA līgums bija spēkā, jo, sazinoties ar apdrošinātāju, tas apstiprināja, ka polise ir spēkā līdz 2019.gada 7.novembrim, kad tā tika pārtraukta uz atbildētāja iesnieguma pamata. Arī prasītājas mājaslapā OCTA derīguma termiņa pārbaudes rīks uzrādījis, ka CSNg brīdī polise bijusi spēkā. Minētais izslēdz Prasītājas norādīto regresa prasības pamatu. Atbildētāja ieskatā, pamatojoties uz Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta otrās daļas 1.punktu, regresa prasība bija ceļama pret transportlīdzekļa tiesīgo lietotāju, kas CSNg brīdī bija SIA MOVEMENTS, bet automašīnas vadītājs /pers. K/. Lūdz prasību noraidīt.

Tiesas sēdē prasītājas pilnvarotā pārstāve L.L.Sprukte prasību uzturēja uz prasības pieteikumā minētajiem apsvērumiem un motīviem un papildus paskaidroja, ka nav nozīmes OCTA polisei, kas atbildētājam noslēgta par to pašu automašīnu, jo ar citas numura zīmes izsniegšanas brīdi polise zaudē spēku. Transportlīdzeklim ar v.n.TQ3614 nebija veikta OCTA. Atbildot uz jautājumiem, paskaidroja, ka polise zaudēja spēku, iestājoties Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 10.panta sestās daļas gadījumam, bet apdrošināšanas sistēmā to atzīmē tikai pēc iesnieguma saņemšanas.

Tiesas sēdē atbildētāja pilnvarotais pārstāvis Mārtiņš Egle prasību neatzina un paskaidroja, ka Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 3.pants noteic, ka līgums slēdzams par konkrētu transportlīdzekli, nevis par numura zīmi. Uzskata, ka numura zīme ir domāta, lai identificētu transportlīdzekli. OCTA līgumu atbildētājs noslēdza 2019.gada 29.aprīlī, bet Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma grozījumi sājās spēkā pēc tam. Nepiekrīt prasītājas apgalvojumam, ka tai ir izvēles tiesības pret kuru celt regresa prasību vispirms- pret īpašnieku, tiesīgo lietotāju vai turētāju. Uzskata, ka no Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta pirmās daļas izriet, ka prasība bija ceļama pret tiesīgo lietotāju, ko pamato ar 2014.gada 31.marta AT Senāta spriedumu lietā SKC-16/2014.

Motīvu daļa

Civilprocesa 93.panta pirmā daļa noteikts, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpamato savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Lietā nav strīds par to, ka atbildētājs ir zaudējumus nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieks. Lietā nav strīds arī par to, ka CSNg brīdī atbildētājam piederošā transportlīdzekļa tiesīgais lietotājs bija SIA MOVEMENTS, bet tā vadītājs /pers. K/, tam nav iebildusi prasītāja. Lietā nav arī strīds, ka 2019.gada 14.augustā Mūkusalas ielā 73, Rīgā notika CSNg, kurā tika iesaistīts atbildētājam piederošais transportlīdzeklis FORD FOCUS ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, kā rezultātā /pers. C/ piederošajam transportlīdzeklim ŠKODA OCTAVIA ar Igaunijas valsts reģistrācijas numuru /numurs/ nodarīti zaudējumi. Lietā nav strīds par prasītājas izvērtēto CSNg iesaistīto personu atbildību par nodarītajiem zaudējumiem un zaudējumu apmēru.

Lietā pastāv strīds par to, vai atbildētāja noslēgtais OCTA līgums ir spēkā esošs arī pēc tam, kad viņam piederošajam transportlīdzeklim FORD FOCUS nomainīts valsts reģistrācijas numurs uz /numurs/, un, vai prasība par zaudējumu piedziņu ceļama pret zaudējumus nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieku, tiesīgo valdītāju vai lietotāju.

Atbildētājs iesniedzis 2019.gada 29.aprīlī noslēgto OCTA līgumu Nr.SAB 581979, kura derīguma termiņš norādīts 2020.gada 29.aprīlis, par transportlīdzekli FORD FOCUS, VIN numurs /numurs/, ar reģistrācijas numuru /numurs/. OCTA līgumā atbildētājs norādīts kā īpašnieks, bet transportlīdzekļa turētājs norādīts SIA CITY TAXI SERVICE (l.l.34.).

Lietā noskaidrots, ka OCTA līguma darbības laikā pirms CSNg transportlīdzeklim FORD FOCUS ar VIN numuru /numurs/ tika mainīts valsts reģistrācijas numurs uz /numurs/.

Atbilstoši Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 44.pantam, ar CSNg brīdi prasītājai bija radies zaudējumu atlīdzināšanas pienākums. Atbilstoši Civillikuma 3.pantam, par civiltiesiskās attiecības rašanās brīdi atzīstams ceļu satiksmes negadījuma brīdis – 2019.gada 14.augusts. Līdz ar to strīda izšķiršanā piemērojama likuma norma, kas bija spēkā uz ceļu satiksmes negadījuma brīdi, proti, Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likums redakcijā, kas stājās spēkā 2019.gada 1.maijā.

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 10.panta sestās daļas 4.punktu, neatkarīgi no tā, vai apdrošināšanas līgumā norādītais transportlīdzekļa īpašnieks (..) ir iesniedzis pieteikumu par apdrošināšanas līguma izbeigšanu, apdrošināšanas līgums uzskatāms par izbeigtu ar brīdi, kad transportlīdzeklim izsniegtas taksometra numura zīmes. Līdz ar to uz CSNg brīdi atbildētāja 2019.gada 29.aprīlī noslēgtais OCTA līgums Nr.SAB /numurs/ jau bija izbeigts, bet jauns OCTA līgums transportlīdzeklim FORD FOCUS, VIN numurs /numurs/, ar reģistrācijas numuru TQ3614 nebija noslēgts. Ņemot vērā iepriekš minēto, nav pamatots atbildētāja arguments, ka transportlīdzeklim FORD FOCUS ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ uz CSNg brīdi ir bijusi spēkā esoša OCTA polise.

Atbildētājs lietā iebilst, ka prasība celta pret viņu, kā zaudējumus nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieku un uzskata, ka prasība bija ceļama pret tiesisko valdītāju, kam nodevis transportlīdzekli - SIA MOVEMENTS.

Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 20. panta ceturto daļu transportlīdzekļu īpašniekiem, valdītājiem un turētājiem ir pienākums veikt mehāniskā transportlīdzekļa īpašnieka, valdītāja un turētāja civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu.

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 3.panta otrās daļa noteic, ka (..), ja īpašnieks nodevis lietošanā citai personai transportlīdzekli, par kuru nav noslēgts apdrošināšanas līgums vai transportlīdzekļa lietošanas laikā beidzies apdrošināšanas līguma termiņš, apdrošināšanas līgumu īpašnieka vārdā slēdz transportlīdzekļa tiesīgais lietotājs. Transportlīdzekļa īpašniekam ir pienākums noslēgt apdrošināšanas līgumu, ja to nav noslēdzis transportlīdzekļa tiesīgais lietotājs.

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta otrās daļas 1.punktu Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību pret CSNg zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa tiesīgu lietotāju vai īpašnieku (..), ja nav apdrošināta īpašnieka civiltiesiskā atbildība.

No minētās likuma normas izriet, ka prasītājai piešķirtas izvēles tiesības, pret kuru ceļama prasība - zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa tiesīgo lietotāju vai īpašnieku. Līdz ar to nav pamatots atbildētāja arguments, ka prasība ceļama pret zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa tiesīgo lietotāju.

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 44.panta otrās daļas 2.punkts noteic, ka Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs izmaksā no Garantijas fonda apdrošināšanas atlīdzību šajā likumā noteiktajos gadījumos. Šā likuma 51.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ka Garantijas fonda mērķis ir nodrošināt apdrošināšanas atlīdzības izmaksu to zaudējumu segšanai, kurus nodarījis tostarp transportlīdzeklis, kura īpašnieks savu civiltiesisko apdrošināšanu nav apdrošinājis.

Kā norādīts Augstākās tiesas 2013.gada 25.novembra spriedumā lietā Nr.SKC616/2013, "regresa prasības mērķis ir nevis formāla prasības iesniegšana, bet gan šīs prasības gala rezultāts – no Garantijas fonda izmaksāto līdzekļu atgūšana".

Izskatot līdzīgu lietu, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 30.jūnija spriedumā lietā Nr.SKC-0093/2015 norādīts, ka "izšķirot strīdu par LTAB papildu izdevumu piedziņu, kas radušies, nodrošinot apdrošināšanas atlīdzības izmaksu trešajai personai, OCTA likuma 41.panta otrās daļas 1.punkts par LTAB tiesībām iesniegt regresa prasību ir jāvērtē kopsakarā ar šā likuma 44.panta otrās daļas 2.punktu (LTAB izmaksā no Garantijas fonda apdrošināšanas atlīdzību), 8.punktu (LTAB ceļ regresa prasības), 51.panta pirmās daļas 1.punktu un trešās daļas 1.punktu (no Garantijas fonda tiek nodrošināta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa un izdevumi par ekspertīzi un citām prasības nokārtošanai nepieciešamajām darbībām).

Šie izdevumi, tāpat kā trešajai personai izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība, rada prasītājai mantiski novērtējamu pamatumu, jeb zaudējumus. Līdz ar to [..] nav juridiskas nozīmes apstāklim, ka ceļu satiksmes negadījumā bojātā transportlīdzekļa īpašniekam izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērs ir mazāks nekā prasības pieteikumā norādītā summa, kurā ietverti arī citi izdevumi, jo strīds risināms, ievērojot OCTA likumā paredzētās regresa prasības mērķi un piemērojot Civillikuma Saistību tiesību daļas 8.nodaļā iekļautās tiesību normas, kas regulē katra mantiski novērtējama pamatuma jeb zaudējumu atlīdzināšanas kārtību.".

Ievērojot minēto, tiesa atzīst par pamatotu prasītājas prasījumu piedzīt no atbildētāja izdevumus, kas prasītājai radušies, pildot ar likumu noteikto pienākumu nodrošināt ceļu satiksmes negadījumā cietušo trešo personu interešu aizsardzību.

Civillikuma 1770.pantā ir noteikts, ka ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pamatums, savukārt atbilstoši Civillikuma 1775.pantam katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

Civillikuma 1779.pantā noteikts, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Ar SkyCar OU 2019.gada 21.oktobra rēķinu Nr.191009 pierādīts, ka /pers. C/ piederošajam transportlīdzeklim ŠKODA OCTAVIA ar Igaunijas valsts reģistrācijas numuru /numurs/ nodarīti zaudējumi 2413,04 *euro* apmērā (l.l.17). Pamatojoties uz 2019.gada 30.oktobra Igaunijas Satiksmes apdrošināšanas Fonda regresa prasību Nr.X01190850 (l.l.16), prasītāja 2019.gada 6.novembrī pieņēmusi lēmumu Nr.0778T-351/2019 (EST) par izmaksu 2775,00 *euro* apmērā, ko veido apdrošināšanas atlīdzība 2413,04 *euro* un pakalpojumu izmaksas 361,96 *euro* (l.l.23.), kas 2019.gada 6.novembrī pārskaitīti uz Igaunijas Transportlīdzekļu apdrošināšanas biroja norādīto kontu (l.l.24.).

Ņemot vērā minēto, tiesa uzskata, ka prasība par zaudējumu 2413,04 *euro* piedziņu un pakalpojumu izmaksas 361,96 *euro* piedziņu no atbildētāja ir pamatota un apmierināma.

Prasītāja lūgusi noteikt tiesības tai saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no zaudējumu summas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Civilprocesa 195.pants noteic, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmo daļu, procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā. Ar regresa prasības nosūtīšanas brīdi neiestājas atbildētāja pienākums atlīdzināt prasītājam zaudējumus un līdz ar to maksāt nokavējuma procentus. Strīds par to, vai atbildētājam ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, tiek izšķirts tikai ar spriedumu šajā lietā. Līdz ar to, atbilstoši minētajai tiesību normai un Civilprocesa likuma 195.pantam, ir pamats noteikt prasītājai tiesības saņemt likumiskos sešus procentus gadā no piedzītās zaudējumu summas tikai par laiku no sprieduma spēkā stāšanas dienas līdz tā izpildei.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 3.punktam ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir tulka izdevumi sakarā ar iegūto pierādījumu tulkošanu, kuri atlīdzināmi to faktiskajā apmērā. Saskaņā ar 2020.gada 29.janvāra rēķinu Nr.LV20/400397 (l.l.27., 10.), tulka izdevumi par dokumentu tulkošanu veido 40,54 *euro,* kas piedzenami no atbildētāja prasītājas labā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, no atbildētāja prasītājas labā piedzenami prasītājas samaksātie tiesas izdevumi – valsts nodeva 345,64 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,37 *euro.*

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš - desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz iepriekš minēto un, vadoties no Civilprocesa likuma 8., 92.-97., 189.- 194.pantu un 204.[1] pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu biedrībai "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs", reģistrācijas numurs 40008084453, zaudējumus 2775,00 *euro,* ar lietas vešanu saistītos izdevumus 45,91 *euro* un tiesas izdevumus 351,01 *euro*, kopā 3171,92 *euro* (trīs tūkstoši viens simts septiņdesmit viens *euro* un 92 centus), nosakot, ka naudas līdzekļi pārskaitāmi biedrības "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" norēķinu kontā Nr. LV64HABA0551012441928, AS "Swedbank".

Atzīt biedrībai "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs", reģistrācijas numurs 40008084453, tiesības par laiku no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz tiesas sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no piedzītās, bet nesamaksātas zaudējumu summas.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijai, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Tiesnese E. Stelte - Auziņa